

ЦІЛЮЩІ ВЛАСТИВОСТІ РОСЛИН

ПРОДОВЖЕННЯ РЕЦЕПТІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ З ЧИСТОТІЛОМ ВЕЛИКИМ У ФІТОТЕРАПЕВТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ІЗ «ЗАХАЛЯВНОЇ КНИЖЕЧКИ» ДОКТОРА А.І. ПОТОПАЛЬСЬКОГО ТА О.І. ВАСИЛЕНКО

В минулих номерах журналу «Пасіка» автори ознайомили читачів з медоносною рослиною Чистотілом великим. Враховуючи необхідність допомоги численним хворим, в т.ч. онкохворим, пропонуємо вибірку рецептів з друкованих джерел по фітотерапії з серії «Бібліотечка практикуючого лікаря» за редакцією доктора медичних наук, професора, завідуючого кафедрою сімейної медицини, терапії, кардіології та неврології ФПО Запорізького державного медичного університету В.І. Кривенко з колективом практикуючих лікарів і фармацевтів.

«...Для полегшення дозування зборів використовують умовне співвідношення вагових і об'ємних одиниць: 1 чайна ложка містить близько 5,0 висушеної, подрібненої рослинної сировини, десертна ложка – 10,0, столова – 15,0. Склянка містить 200 мл води....» [1] «...Протимікробну дію лікарської рослинної сировини використовують для тих захворювань системи травлення, при яких основну роль відіграє мікробний фактор. Дія проявляється за рахунок вмісту фітонцидів, ефірної олії, фенольних сполук, дубильних речовин, які чинять протимікробну дію. До них відносять: чистотіл великий, березу бородавчасту, пижмо звичайне, полин гіркий, шавлію лікарську, яловець звичайний, мелісу лікарську, гісоп лікарський...» [1].

З книги [1]**«Фітотерапія в гастроентерології:
Навчальний посібник»**

**В.І. Кривенко, Ю.І. Корнієвський та інші. –
Київ: Видавничий дім Медкнига, 2021**

Лікування хронічного гастриту із нормальною або підвищеною секрецією: Завдання фітотерапії є захист слизової оболонки шлунка від дії травмуючих факторів, боротьба із запаленням, зниження секреції, кислотності, перетравлювальної активності шлункового соку, стимуляція в слизовій процесів регенерації.

Збір №38

Суцвіття ромашки лікарської	20,0
Листки м'яти перцевої	20,0
Трава деревію звичайного	20,0
Листки бобівника трилисного	20,0
Трава чистотілу великого	5,0
Трава звіробою звичайного	20,0
Кореневища гірчака зміїного	20,0

6,0 г (чайна ложка з гіркою) заливають 250 мл окропу, кип'ятять на водяному огрівнику (водяна баня) 15 хв., настоюють у теплому місці протягом 2 годин, проціджують. Вживають по 1/2 склянки в теплому вигляді 3 рази на день за 30 хв. до їди.

Лікування виразкової хвороби дванадцятипалої кишки: Для профілактики загострень в період ремісії можливі 2 варіанти лікування. При першому використовують багатокомпонентні збори по 3–4 тижні 1 раз на 2–3 місяці, а при другому – малокомпонентні. У періоди ремісії фітотерапія – основний спосіб лікування. Іноді вона проводиться безперервно протягом багатьох років. При виражених проявах неврозу для посилення заспокійливого ефекту застосовують настій кореневищ із корінням валеріани або збільшують їх частку у фітокомпозиції, що використовується, у 2 рази.

Збір №83

Корені валеріани лікарської	20,0
Трава чистотілу великого	2,0
Листки м'яти перцевої	30,0
Насіння льону звичайного	50,0
Листки меліси лікарської	20,0

1 стол. ложку суміші заливають склянкою окропу, настоюють протягом 30 хв., проціджують. Вживають по 2 стол. ложки 5 разів на добу.

Збір №86

Корені живокосту лікарського	2,0
Трава чистотілу великого	1,0
Корені солодки голої	5,0
Корені алтеї лікарської	20,0
Листки алтеї лікарської	20,0

1 стол. ложку суміші заливають 1 склянкою води, кип'ятять 1 хв., настоюють протягом 45 хв., проціджують. Вживають по 1/2 склянки 2–3 рази на добу.

Лікування підвищеної кислотності шлунку**Збір №112**

Корені валеріани лікарської	10,0
Трава чистотілу великого	5,0
Листки м'яти перцевої	20,0
Квітки лаванди колоскової	20,0
Листки меліси лікарської	20,0

1 стол. ложку суміші заливають 1 склянкою води, кип'ятять 15 хв., настоюють 45 хв., проціджують і вживають по 50 мл 3–4 рази на добу.

Збір №113

Суцвіття ромашки лікарської	15,0
Трава чистотілу великого	10,0
Суцвіття арніки гірської	10,0
Трава деревію звичайного	10,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою води,

кип'ятять 15 хв., настоюють 45 хв., проціджують, вживають по 3–4 склянки на добу.

Збір №116

Суцвіття ромашки лікарської	20,0
Трава чистотілу великого	5,0
Трава звіробою звичайного	10,0
Трава деревію звичайного	20,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою води, кип'ятять 15 хв., настоюють 45 хв., проціджують, вживають по 0,5 склянки за 30 хв. до їжі.

Лікування запалення шлунку

Збір №131

Корені алтеї лікарської	30,0
Трава чистотілу великого	5,0
Листки підбілу звичайного	10,0
Листки м'яти перцевої	20,0
Трава парила звичайного	20,0
Корені любистку лікарського	5,0
Корені оману високого	10,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, настоюють протягом 30 хв., проціджують. Вживають по 2–3 склянки на добу.

Збір №132

Трава чистотілу великого	1,0
Мох ісландський	30,0

Суміш заливають 300 мл окропу, настоюють протягом 30 хв., проціджують. Вживають по 1 стол. ложки 3–4 рази на добу.

Лікування функціональних шлункових диспепсій

Збір №160

Листки м'яти перцевої	20,0
Трава чистотілу великого	5,0
Листки меліси лікарської	20,0
Насіння льону звичайного	60,0

1 стол. ложки суміші заливають 250 мл води, кип'ятять 5 хв., настоюють протягом 20 хв., проціджують. Вживають ковтками по 2–3 склянки на добу при різях у животі.

Лікування закрепів

Збір №193

Суцвіття ромашки лікарської	30,0
Трава грициків звичайних	10,0
Трава та корені чистотілу великого	20,0
Листки копитняка європейського	5,0
Корені ревеню чорноморського	20,0
Трава золототисячника малого	10,0
Кора крушини ламкої	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, настоюють 45 хв., проціджують, вживають під вечір за 2 рази з перервою 4 години.

Лікування гострих, хронічних гепатитів у фазі загострення

Збір №222

Кора крушини ламкої	10,0

Листки м'яти перцевої	10,0
Трава чистотілу великого	5,0
Листки бобівника трилистого	10,0
Кореневища ревеню чорноморського	5,0
Корені кульбаби лікарської	20,0
Корені тирличу жовтого	15,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, кип'ятять 5 хв., настоюють 30 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці натщесерце та перед сном для підтримки регулярного випорожнення.

Збір №224

Кореневища солодки голої	10,0
Листки м'яти перцевої	20,0
Трава чистотілу великого	5,0
Суцвіття ромашки лікарської	10,0
Трава звіробою звичайного	20,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, кип'ятять 10 хв., настоюють 30 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці 2 рази на добу до їжі при нерегулярному випорожненні в результаті коліту та інфекційного гепатиту.

Збір №228

Кора барбарису звичайного	50,0
Листки м'яти перцевої	100,0
Трава чистотілу великого	3,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, настоюють 45 хв., проціджують. Вживають по 2–3 склянці на добу при набряках печінки.

Збір №230

Суцвіття ромашки лікарської	20,0
Листки бобівника трилистого	40,0
Трава чистотілу великого	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, настоюють 45 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці вранці і ввечері.

Збір №234

Трава хвощу польового	15,0
Трава горицвіту весняного	5,0
Трава чистотілу великого	2,0
Трава деревію звичайного	10,0

1 стол. ложки суміші заливають 1 склянкою окропу, кип'ятять 10 хв., настоюють 30 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці 2 рази на добу до їжі при гепатопатії з порушенням кровообігу та набряками.

Лікування порушення функції печінки

Збір №249

Корені кульбаби лікарської	10,0
Листки кропиви дводомної	20,0
Трава чистотілу великого	5,0
Суцвіття нагідок лікарських	20,0
Ягоди суниці лісової	20,0

1 стол. ложки суміші заливають 2 склянками окропу, настоюють 2 год., проціджують. Вживають по 1/2 склянці 4 рази на день за 40 хв. до їди.

Лікування хронічного гепатиту та цирозу печінки**Збір №257**

Кора крушини звичайної	15,0
Корені кульбаби лікарської	15,0
Трава чистотілу великого	5,0
Корені тирличу жовтого	15,0
Листки м'яти перцевої	10,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл води, кип'ятять 25 хв., настоюють 15 хв., проціджують. Вживають по склянці ввечері та вранці.

Збір №258

Листки м'яти перцевої	30,0
Суцвіття ромашки лікарської	15,0
Корені солодки голої	15,0
Трава звіробою звичайного	30,0
Трава чистотілу великого	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл води, кип'ятять 25 хв., настоюють 15 хв., проціджують. Вживають по склянці 2 рази на день до їжі.

Збір №262

Трава хвощу польового	20,0
Трава горичіву весняного	5,0
Трава деревію звичайного	20,0
Трава чистотілу великого	4,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл води, кип'ятять 25 хв., настоюють 15 хв., проціджують. Вживають по склянці 2 рази на день.

При збільшенні печінки після інфекційного та токсичного гепатиту, а також при цирозі, токсикозі вагітних, пошкодженні паренхіми печінки антибіотиками чи хіміопрепаратами

Збір №269

Кореневища пирію повзучого	10,0
Листки кропиви дводомної	20,0
Плоди шипшини коричної	20,0
Листки м'яти перцевої	10,0
Трава чистотілу великого	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл окропу, настоюють 45 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці натщесерце перед сном.

Лікування запалення жовчних протоків, запалення жовчного міхура**Збір №272**

Листки меліси лікарської	25,0
Листки м'яти перцевої	25,0
Трава перстачу гусячого	25,0
Трава чистотілу великого	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл води, кип'ятять 10 хв., настоюють 15 хв., проціджують. Вживають по 1–2 склянці на день.

Лікування жовчнокам'яної хвороби**Збір №291**

Суцвіття кмину пісового	30,0
Листки м'яти перцевої	20,0

Трава звіробою звичайного	10,0
Трава чистотілу великого	5,0
Листки меліси лікарської	20,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл окропу, настоюють 45 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці натщесерце та перед сном. Діє жовчогінно, протисудомно й заспокійливо.

Збір №295

Листки меліси лікарської	10,0
Трава перстачу гусячого	20,0
Листки м'яти перцевої	30,0
Трава чистотілу великого	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл окропу, настоюють 45 хв., проціджують. Вживають гарячим по 1–2 склянки на добу.

Збір №297

Листки м'яти перцевої	20,0
Кора крушини ламкої	10,0
Трава звіробою звичайного	30,0
Плоди коріандру посівного	5,0
Трава чистотілу великого	5,0
Листки рути запашної	10,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл води, кип'ятять 1 хв., настоюють 45 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці 3 рази на добу.

Збір №300

Листки м'яти перцевої	20,0
Кора крушини ламкої	10,0
Трава звіробою звичайного	30,0
Плоди коріандру посівного	5,0
Трава чистотілу великого	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл окропу, настоюють 4 год., проціджують. Вживають по 2–3 склянки на добу.

Збір №302

Корені кульбаби лікарської	20,0
Кора крушини ламкої	10,0
Трава звіробою звичайного	10,0
Стовпчики з приймочками кукурудзи звичайної	15,0
Трава чистотілу великого	5,0
Плоди коріандру посівного	10,0
Трава споришу звичайного	20,0
Трава фіалки триколірної	20,0
Плоди анісу звичайного	5,0

1 стол. ложки суміші заливають 200 мл води, кип'ятять 5 хв., настоюють 45 хв., проціджують. Вживають по 1 склянці 3 рази на добу. Використовують в зборах як засіб для стимуляції травлення.

Використана література:

1. «Фітотерапія в гастроентерології: Навчальний посібник»/В.І. Кривенко, Ю.І. Корнієвський, М.Ю. Колесник, В.Г. Корнієвська, О.П. Федорова, Н.Ю. Богуслаєвська, С.П. Пахомова, Д.Ю. Скорина. – Київ: Видавничий дім Медкнига, 2021

АВТОРИ: **А.І. ПОТОПАЛЬСЬКИЙ,**
О.І. ВАСИЛЕНКО

**Увага! Самолікування може бути шкідливим для Вашого здоров'я.
Обов'язково проконсультуйтеся з Вашим лікарем!**

